

ønskede for sit Vedkommende, at Fritidshjemmene kom endnu mere bort fra Arbejdsprincippet, — Husflid osv. — og gav Børnene udstrakt Frihed. Skulde man endelig lære dem noget, trængte de mere til Samfundslære end til Husflid. Til ethvert Fritidshjem burde høre en Legeplads, en Sportsplads og et Bibliothek.

Om Aftenen var der et festligt Kaffe-bord med en Mængde Taler. *Undervisningsministeren* lagde for med at udtale sin Glæde over at være til Stede ved Mødet og lære at kende de Mænd og Kvinder, der arbejder i Børnesagens Tjeneste.

Ud paa Aftenen skiltes Deltagerne og spredtes over det ganske Land, berigede og opmuntrede ved disse Dages Samvær, og styrket til fortsat Arbejde for de Børn, der er kommet om paa Livets Skyggeside, og som netop derfor trænger til al det Solskin og al den forstaaende Kærlighed, det staar i Menne-skers Magt at give.

Marie Riising Rasmussen.

Valgene 1917.

(Forsinket paa Grund af Pladsmangel).

Den kraftige Appel, som Redaktionen udsender til Kredsene er et godt Ord i rette Tid: der maa tages ganske anderledes fat.

Nu maa vi være ærlige imod os selv, og imod Sagen og indrømme, at da vi fik Valgretten, lagde vi os ligesom lidt til Hvile.

Men vi maa se at blive enige om, at vi har overvurderet Kvindernes Ret til at vælge; vi maa endelig huske, at det er *Styret*, det kommer an paa, og den skal vi først nu til at erobre.

Der er, altsaa ikke Tid til at lægge sig for Anker og vente paa Mændenes Galanteri; af Mændene skal vi ikke vente os mere, men arbejder vi kun støt og med det bestemte Maal for Øje, at vi vil være med til at styre og med Villien til at lære, hvad vi mangler i at kunne lægge vor Haand paa Tømmerne ved Siden af Manden, da har vi Midlet til at naa Maalet: fuldkommen Ligestillelse med Manden.

Jeg er forberedt paa, at vi vil opleve mange Valg som dette, og jeg tager Varsel af, at der er Raad, hvor fire Kvinder har haft Sæde, og nu er der ikke en. Ved første Valg blev Kvinderne mange Steder valgt i deres Egenskab af Kvinder, de kan kun hævde Stillingen ved endog betydelige Evner, medmindre Mændene godvillig afleverer Mandater.

Sagen er jo nemlig, at Kvindens Del-

tagelse i vort offentlige Liv føles af Mændene som et Indgreb i Aartusinders gammel Sædvaner, en Ret der har udviklet ganske bestemte Karaktertræk. At give os Lov til hvert tredje og fjerde Aar at gaa for at stemme paa de Kandidater, Mændene giver os Besked paa, lader sig høre; men kræver vi en Plads paa Listerne, saa vi kan vælges, da mødes vi af den stille, men bestemte Modstand, der kun er Følgen af Ulyst til at faa Kvindens ældgamle husmoderlige Stilling forrykket, og af Mistillid til vore Evner. Den haardt arbejdende og den stærkt optagne Mand vil vide sig sikker paa, at naar han søger sit Hjem, da venter der ham Hygge, Orden, Fred og Hvile, hvilket heller ikke er mere end den gode Familieforsørger har Krav paa. At det kun bliver et ringe Procenttal af den kvindelige, saavel som af den mandlige Del af Befolkningen, der deltager i Styrelsen, bliver ikke bestemmende for hans Stilling til Kvindens Deltagelse; af Følelse — til dels ham selv ubevidst — sætter han sig op imod en saadan Omvæltning. Paa Trods af den Tingenes Tilstand, der er en Følge af Samfundsforholdene, der allerede grundigt har forrykket de gamle huslige Forhold, saa Hustruen meget ofte er Forsørger ligesidet med Manden, holder han paa sin Herskerstilling, og disse Kendsgerninger trænger sig ikke i Forgrunden af hans Reflekssioner, i sin egen Bevidsthed staar han som den økonomiske Bærer af Hus og Stat — og saa juridisk — og han frygter for de økonomiske Følger af hendes formentlig manglende Indsigt.

Det nytter ikke at sige Kvinderne haarde Ord for det daarlige Resultat; ganske vist er Kvinderne den halve Del af Vælgerbefolkningen, men Flertallet lader sig lede af Mændene.

Kvindesagen trænger til Fornylelse. Maa jeg pege paa *Jordsagen*: Moder Jord siger vi; men Menneskene har glemt den dybe Betydning, der ligger i Udtrykket. Kvinderne, Mødrene maa samle sig og se tilbage ad de Veje, Menneskene er vandret; de maa bestræbe sig for at finde Aarsagen til Menneskenes Ulykke; de maa af et godt og ydmygt Sind lære at erkende, at Mennesket er gaaet bort fra Naturen og har faaet Forholdet til Moder Jord forrykket. Og vi maa herefter være mere lydhøre; vi maa se os om efter friere og bedre Styreformer.

Foran os ligger en stor Arbejdsmark; lad os samle os til Raadslagning, til Handling.

Fredericia 1917.

Agathe Hansen.

Dansk Storindustri og Storsyn.

(Fortsat.)

—o—

Uddrag af Udtalelser af Alex. Foss, Formand for Industriraadet.

Dr. med. Kjer-Petersen har i en Række Artikler i dette Blad, til Dels som Gensvar til Redaktør Povl Drachmann, udtalt sig om den danske Industris Forhold til Missionen blandt Kvinderne, saaledes at det vist nok vil være naturligt, at Undertegnede, dels som Formand for Industriraadet — til hvilket Dr. Kjer-Petersen har rettet en direkte Henvendelse —, dels paa egne Vegne — idet mit Navn et Par Gange har været berørt i Artiklerne —, griber Lejligheden til at fremsætte en Udtalelse.

Jeg opfatter Dr. Kjer-Petersens Henvendelse til Industrien og Anker mod Industriens organisatoriske Ledelse som en Anklage, fordi de, »der sidder ved den ene Ende af Bordet og tjener de mange Millioner«, ikke tager sig af »de svage Led i Kæden« ved den anden Ende af Bordet, bl. a. de kvindelige Arbejdere, derved at de sørger for: »at de fattige, der er i deres Brød, lever i et Milieu, der overhovedet muliggør, at et frit, et villende Menneske kan udvikle sig menneskeværdigt«. — — —

Det, som Dr. Kjer-Petersen anklager Industriens Arbejdsgivere for, er som allerede nævnt de formentlige daarlige sociale Tilstande mellem Industriens kvindelige Arbejdere. Jeg har paa dette Omraade ingen personlig Erfaring, bl. a. fordi jeg ikke selv har kvindelige Industriarbejdere i min Tjeneste. Jeg vil gaa ud fra, at Dr. Kjer-Petersen har Ret deri, at de kvindelige Arbejdere anvendte i Industrien trænger til Hjælp. Efter hvad jeg har hørt, har jeg ogsaa Grund til at tro, at Samlingen af mange kvindelige Arbejdere paa eet Værksted eller i eet Arbejdslokale ofte har en mærkelig ugunstig Virkning paa de paagældende, at denne Form for at organisere det kvindelige Arbejde saaledes i sig selv virker ugunstigt paa Kvinderne. I saa Fald er der en Samfundsopgave at løse, hvis Formaål da vil være at bringe en anden Aand ind blandt de kvindelige Arbejdere. Det vil altsaa sige, at Foreningen for Mission blandt kvindelige Arbejdere har en vanskelig, men vigtig Opgave at løse.

Men er det ikke et Arbejde, der ligger i et helt andet Plan, end det i hvilket Arbejdsgiverne er henviste til at arbejde? Drejer det sig ikke her om en dels intellektuel, dels moralsk Paa-